

דף עירן

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:
"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משוואות- יצחק

במפרשים

ויל' ע"י מ.מושקוביץ * משוואות- יצחק 79858 ד.ב. שדה-גת * טל': 08-8616173 * פקס: 08-8616174

שנת תש"ע

סדרת צד

א. בלי יקר.

פרק ו' פסוק ב' דבר אחר, לפי שפל פרשה זו צוイ אל הכהנים לאמר לדורות, למלמדים זאת תורת העלה ותורת המטהת ובן כל תורה הקדשנות, ולהלמוד מסתמא הוא בחנוך, כאמור ר' ניל: מה אני בחנוך אף אתם בחנוך (נדרים לו). ועוד, שהכהנים מסתמא אין עשרים, כי אין להם חלק בארץ, ואנחתם דבר יום ביום מן שלחן גבורה, ומתחמת חסרוןليس שביהם חמישין שמא יאבדו דעתם התרבות בפיס, על בן בא לזרעם, ואמר: צו את אהרן ואת בניו לאמור, הינו לאמר לדורות ולמלמדים "זאת תורה העלה", ובן כל זאת תורה הנאמרים בכל הפרשה, כי הכל תורה בהנים הוא, ו"שפטתי להן ישמרו דעת ותורה יקשו מפייהו" (מלachi ב,ט), על בן בא לזרעם לתקן להם בתורת ה' למלמדים לדורות, ושלאל יקרה אם פריך שקרה לרבי יוחנן שביעון מיניה אהריאת ולא ידע, אלא בעין שגאמר: "שאל נא את הכהנים תורה" וגuru (חגי ב,יא), וכדרש מייל, דאמר: לא אשׂתבש בהני (פסחים יז).

את אהרן ואת בניו. בכל סדר ויקרא לא הונבר אהרן כי אם בין אהרן, ואמרו במדרש שרחקו הקב"ה בעבור עזון העגל, ומשה קרכו בחתולתו, ואמר: בור שנואה

ומימיק תביבין וכו', פראייתא ביליקוט (פרשת צו חטף). וטעמו של דבר, כי כל הקדשנות של פרישת ויקרא מלבטים על הרוב מאותן הקדשנות הבאים על החטא, ואלו לא חטאו בעגל - לא היה צרכיים לאוთן קדשנות כלל, כמו שכתוב: "כפי לא דברתיך את אבותיכם..." ביום הוציאו אותם מארץ מצרים על דברי עולה תבה" (ירמיה ז,כב). ואמרו המפרשים: רוקא ביום הוציאו אותם - קדם שחתאו בעגל לא צרכיתם על דברי עולה ונבח, אבל אחר שחתאו בעגל צרכיתם על משפטן וקדשנות, כי היה צרכין או לכפרות. ולפי שאהרן שעשה העגל היה סבה אל הקדשנות, על בן נתרך מעשיהם, כי אין קטגור נעשה סגנור, עד שקרו בו משה בתפלתו ואמר: לעצים חלקת בבוד בשכיל בנייהם, פרטגן: כל העצים שישים למערכה חוץ משל זית וגפן וכו' (חמיד כת), והוא לפי שמקירבים על המופת יין ושתן התולדות, על בן נצלו העצים שהם אביהם שלא ישרפו במערכה, אך אהרן יהיה נצל בשכיל בניו, כי אמר ה' להשميد כל פריו, והועילה חפתת משה למתאין, ובכבוד החזי ששרפו יצא אביהם בדים. והקב"ה הודיעו הרקייו למשה שבק יהה, שיתקיים הבית בבניו של אהרן, ועל זה בנה משה יסוד תפלה זו.

צ'

- אֲגַף אֵילָה קִרְבֵּי אֶסְתֵּר אֲזֹן? כְּלָבָרְנוּ מִתְחִימָת הַקְּרָבָה?
הַכְּתָעִים אֲזֹם צַעִירִים, גְּלִיכִים גְּפָנִים חַיִּים וְמְסֻׁלִּים: "עִזָּקָה? זָעַם הַתְּפִוָּה
גְּכִיסָה?", הַתְּכִלָּגָן הַסְּגִיר כִּי נָתָת?
אֲגַף אֵילָה כִּי מְלָךְ כָּת הַכְּתָעִים?
אֵילָה כִּילָא: "גָּאוֹן עַרְיוֹתָה וְאֵילָה חַקִּים?"
כְּלָבָרְנוּ קִרְבָּה כִּי הַקְּלָקָנָת רַיְמָנוּ רַק קְזִיעָה אֲחִי חַסְכָּה, אֵיךְ הוּא אַסְקָנָה
וְאֵילָה אַסְקָנָה אַכְקָה?
אֵילָה קִרְבָּה אַט אַהֲרֹן וְאֵילָה צָעַד אֵילָה פָּגָן?
אֵילָה הַכְּרָעִין כִּי מְתַנְנָעִים גַּעֲזִים, פְּנִים וְלִיטָּה גְּאַלְכָת?
אֵיךְ נְכָסָה כִּיא?: "קַיְיָה קַיְיָה רַעַת סְרִיקָה?"
תְּכִלָּתָה כִּי אֵילָה הַוְּאִים הַבְּגָדָה, מָה?
אֲגַף אֵילָה נָהָת מִתְמִימָת?

* * *

ב. אוֹר הַחַיִּים.

זאת תורת העלה וגוי. ר' יהונתן בריש (תו"כ)
ב' ג' מעוטים, זאת, היא, וזה א' של
העללה שניה, למעט נשחתה בלילה, ושותפה
דמנה, ושיצא דמה חוץ לקളעים, אלו אם עלו
זרה, אבל הפלן, ונוכח היוצא והטעמא וכיו' אם
עלו לא זרדה, אבל שלא נפסולים אם עלו לא
זרדה, כי מכת תורת רבוי היא. וזה שעור הפתוח
זה תורת העלה היא העלה פרוש כל שעלה
על מוקדחה וכי תורת עללה יש לה ואין לך בה
פסול אלא קדם שעלה, אבל אם שעלה על
מוקדחה על הפונדק תורת עללה יש לה בכל
גונא, ובכל הפסליין טהרים הפונדק זולת ג'
דברים שמעט בזופר. שלא קיה לו לומר אלא
תורת העלה עללה על מוקדחה, ואמר זאת, היא,
וה' א', למעט בזופר:

ה' אמר. אין ידע למי יאכלה, ואם לדורות,
ה' גורי דבר זה נשמע מאומרו צו במו
שפטבנו בסמוך, ואם לומר לישן אל כדי שיכינו
העללה וממשיריה ועצץ הפערכה. הרי אמר
ונדרבר ה' גוי' לאמר. ואולי כי צוה עליו שיאמר
לאחרן דרישות הרכבות במקובב אלהים
ומידוזיקים אשר יכנון להם הפתוח, כי הפטוק
היא בבחוץ הפטום, ומה שפטמץ שדרשו ר' י"ל
איינו אלא לפि מה שקדם אליהם מתקלות
שנאמר למשה בסייעני ואותם צוה ה' לאמר
לאחרן, או ירצה לצד שהבשר עולים על
הפטום הגם שנפסלו כאמור בדבריהם (תו"כ)
בפרוש הפטוב, זהה צוה שיאמר להם
שישתדלו לבב יעלו מן הפסולין בראותם כי
אין יודין יחשבו כי אין קפידה כל בקה
בעליהם ולא יתנו עלייהם לב לשمرם לבל
יעלה, זהה צוה לאמר להם שישםו שלא פעללה
אלא תורת העולה, פרוש עולה בתרותה
ובמשפטה בלבד לינה בלא יציאה וכו'

- ה' אֵילָה קִרְבָּה? צָעַד אֵילָה?
גְּמַלְמָתָה הַעִזָּה אַסְקָנָה כְּלָבָרְנוּ מִתְהִלָּת "עִזָּים גְּאַלְכָת"?
קְזִיעָה הַצָּעַן הַתְּהִלָּה?
א' הַמ "סְפִילָת הַאַיְלוֹת" כָּמָה אֲגַף? וְכֵן אֲגַף נָתָת?
הַתְּכִלָּגָן סִיקָת אַיְחוֹת גְּכָק?
הַיְמָה נָהָת מִתְמִימָת?

* * *

ג. תוספת ברכה.

פרק ו' פסוק ב':

צ' את אחרן ואת בניו (ו' ב')
ביש'י כא', מחרת כהנים, אין צו אלא זירוש מיד ולדורות, אמר רב שמעון.

bijouter ציריך לזרו במקומ שיש חסרון כס. עכ"ל.

כדי להבין שיוכחות הפעל "צ"ו" להוראות זרויות, אפשר לומר עפ"י המבואר
בכמה מקומות בגמרה: גדוֹל המצווה ועשה ממי שאינו מצווה ועשה, כמו
למשל, הסומה שפטור מן המצוות ועשה אותו (ב"ק פ"ז א'). ועתם יתרון
מעלת המצווה ועשה פירשו בתוס' קドושין (ל"א א'). מפני שהמצווה דוגא
זהו שואלי לא יסתהיעליה מלהטא לעשות מצווה, ולא כן זה שאינו מצווה
אין לו דאגה זו, יعن כי גם אם לא יצליח לו לעשות מצווה, אינו עבר מאומה
כי אינו מצווה.

ולכו זה המצווה, באמת צריך זירעו לעשות המצווה, כי אולי לא יעלת בידו לקיימה. וזה היא הכוונה, אין צו אלא זירען, כי יחד עם קבלת צוי המצווה צריך לחשטל ולהזרנו לעשומה.

وطעם הדבר:^{אין צו אלא מיד ולדורותך} גראה, דרוצה לומר, אין צו של ה', אלא מיד ולדורות, והבואר הוא, כי לא כל פעול "צו" מורה על לדורות כי מצינו פעמים רבות הפעול צו מורה רק על צוי לשעה, כמו בראש פרשה וישלה; ויצו אותו אמר כה תאמרון, ובפרשנה ויחי (נ' ב') ויצו יוסף את עבדיה, ובפרשנה שמות (ה' ר') ויצו פרעה ביום ההוא, ועוד הכל, רבו מלטפור, אבל זה הוא רק בצווי בני אדם. אבל צוין של ה', והוא גם לשעה גם לדורות.

وطעם דבר זה פשוט, משום דבר ודם, מכיוון שהוא אין נצחי אין יכול לצוות לדורות, כי מי יודע מה שהייה אחריו, ולא כן הקב"ה שהוא חי וקיים לעד, לכן מצותיו עומדות לעד.

ועל דרך זה פרשנו הפוט לר' שנ^ר, כל מאמנים שהוא חי וקיים, הטוב ומטיב לרעים ולטוביים, וככלאו איזה יחם בין שתי המעלות האלה, חי וקיים, ומטיב לרעים ולטוביים.

אך יתבادر מפני כי בשור ודם, כשרוצה לנוקט משונאו אין יכול לאתגר הדבר ולדחתו, יعن כי ימיו חוצצו ואינו יודע את עתך, אבל הקב"ה שהוא חי וקיים אין ממהר לפרעוש משונאה ובוטוח הוא כי יבא יומו, ומאחר הדבר פן יעשה תשובה, ובין מה הוא מטיב גם לו.

ומאמר רבי שמואן (המובא ברש"י), ביותר צריך זירען במקומות שיש חסרוןليس, כונתו לפרש זה, دائיריו בעלה, שאין לכתנים חלק בה, מפני שכולה כליל, ולכן צרכיים זרעו מיוחד על הקברתה.

ואמנם אחר כל אלה צריך באור לדעת ת"ק, אין צו אלא זרעו, מה ראות לאות על זה דוקא כאן בעולה, וגם לרבו שמואן, כי קשה לו מה, כי יعن שאין להננים חלק בה יתרשלו למלא חותמת כהונתם, ולא יתכן לומר כן על "שלוחי דרכמנא" שהכתנים מתייחסים בתואר זה (עיין קדו"ש כ"ג ב').

וזולת זה מצינו בתורה כמה פעמים הלשון צו מאות ה' ולא דייקו על היירוז, כמו הלשון הרגיל צו את בני ישראל, צו את יהושע (דברים) ואת העם צו לאמר (שם), ורבו מלטפור לשון כוה בתורה, ובכולם לא דייקו כונה לזריות.

וכו צריך באור הלשון הסמור, היא העולה על מוקדיה כל הלילה^ה והלשון היא העולה איןנו רגיל ואיןנו דבוק, והיה לו לומר בהמשך הלשון בסוגנון מצוה, זאת תורה העולה ותוקד כל הלילה, כנהוג בכל הפרטיט מקרבנות.

ולכן נראה, דהפטוק עצמו מפרש טעם הצווי על הזריות כאן, והוא עפ"י מה שאמרו במשנה ראשונה דמס' ברכות: הקטר חלבים ואמורים כל הלילה, ולמה אמרו חכמים עד חצות (הלילה) כדי להרחיק את האדים מן העבריה, והבואר הוא, כי בטבע האדם, בדבר שאפשר להוציאו בכל הלילה יכולם להתרשל ולהשׁוב כי עדין יש שהות, ובמחשכה כזו אפשר שייעברו כולה על המצווה, שכן אמר הכתוב כאן צו את אהרן ומזרעו יותר עם זה מבאר טעם הצווי על הזריות, משום דהיא העולה (כלומר, מצוות העולה) שתוקד ותפרק כל הלילה, ומתחוך כך אפשר להתרשל, ולכן תצוחו על הזריות זה.

ויהיה לפ"ז זה אין צו אלא לשון זירען, מפני הטעם שיתבאה, אבל בעלמא יבא (או אין צו כאן) אלא לשון זירען, מפני הטעם שיתבאה, אבל בעלמא יבא הלשון צו מעין פקודה, כרגע סתום פעול זה.

הקלות

1. מִכְאָכֶל אֶת קֹדֶת גַּוְעָגָלִי כֵּאַיְלָה וְמִקְאָכֶל?

2. מִנָּה "הַנִּזְבָּח וְאֲוֵת" כֵּן צְדִיק אֵלֶיךָ?

3. הַיְשִׁיבָה נִיאָק רַוְסְגַּרְגָּלְכָא כְּזָבָן?

4. אֲתָה הַתְּקִינָה פֵּין 3 יְמִין הַקְּפָה הַקְּדָם וְמִנָּה כֵּן כֵּן 3 יְמִין הַקְּפָה הַתְּמִימָה?
מִכְלָלוֹת?

5. מִנָּה מִצְתָּת כֵּי שָׂעָר 3 כְּרִיכִים הַכְּתָנִים יַיְלָא כְּזָבָן?

6. אֲתָה קְדֻשָּׁת כְּכָרְעִים מִצְתָּת תְּרֵא קְרָבָן פְּנֵי הַנִּזְבָּח?

7. כְּכָרְעִים קְרָבָן תְּרֵא מִצְתָּת הַסְּקָלָן לְמִתְחַת הַכְּתָנָה: "קְרָבָן", אֲתָה נִזְבָּח?

8. מִכְסָעָג אֲקִיעָג כְּכָרְעִים תְּרֵא מִצְתָּת כֵּן אַיְלָה רַוְסְגַּרְגָּלְכָא, מִנָּה?